

ispitni centar

**PRAVA
MJERA
ZNANJA**

**DRŽAVNO
TAKMIČENJE**

2019.

SREDNJA ŠKOLA

GEOGRAFIJA

Test knjižica II

Autorka/autor testa

Recenzentkinja/recenzent

Podgorica, 20..... godine

KLJUČ

1. Zemlja se oko Sunca kreće elipsastom putanjom koja se naziva **ekliptika** zbog čega je Zemlja različito udaljena od Sunca u toku godine. Zbog ovoga dolazi do razlike u trajanju godišnjih doba. Na sjevernoj hemisferi najduže godišnje doba je **ljet**o koje traje 93 dana, a najkraće **zima** koje traje 89 dana.

3 boda

2. U tabeli su date geografske koordinate gradova **Ženeve**, **Njujorka**, **Sidneja** i **Lime**. U **lijevoj koloni upiši ime grada** koji odgovara datim koordinatama:

grad	geografska širina	geografska dužina
Sidnej	33°52' j.g.š.	151°12' i.g.d.
Njujork	40°40' s.g.š.	74°00' z.g.d.
Ženeva	46°12' s.g.š.	6°09' i.g.d.
Lima	12°02' j.g.š.	77°01' z.g.d.

4 boda

3. Poveži parove, na liniji ispred naziva upiši odgovarajući broj iz lijeve kolone:

1) Gornjepoljski vir	<u>3</u>	pritoka Skadarskog jezera
2) Verige	_____	poluostrvo
3) Morača	<u>1</u>	estavela
	_____	potajnica
	<u>2</u>	tjesnac
	_____	otoka Skadarskog jezera

3 boda

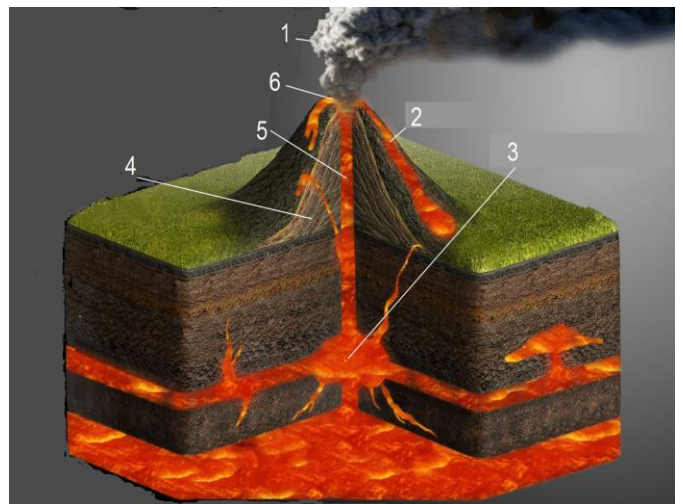
4. Od središta Zemlje do površine smjenjuju se tri osnovne sfere:

- 1) **jezgro**
- 2) **omotač jezgra (mantl)**
- 3) **Zemljina kora**

3 boda

5. U tabeli pored brojeva napiši odgovarajući naziv:

1.	gas, pepeo, para
2.	tok lave
3.	magmatsko ognjište
4.	vulkanska kupa
5.	kanal vulkana
6.	krater

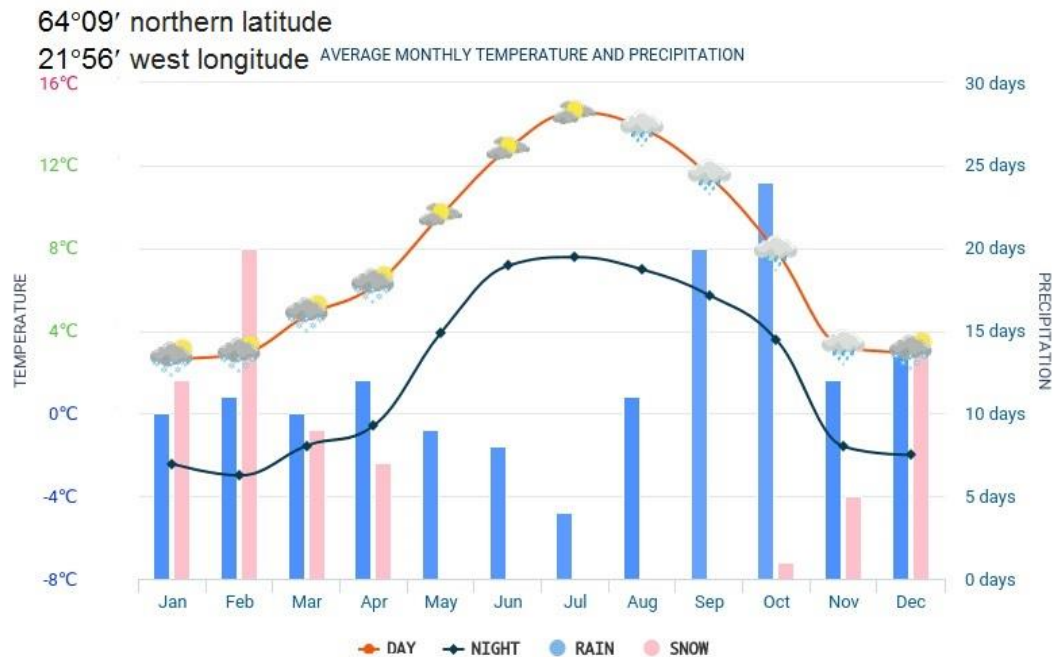
6 bodova

6. Dopuni rečenice:

- 1) U reljefu Crne Gore preovladavaju mlade vjenačne planine poznate kao Dinaridi ili Dinarske planine.
- 2) Najveće poluostrvo Crne Gore Luštica zapljuskuju je vode Tivatskog i Hercegnovskog zaliva i otvorenog mora.
- 3) Na Malajskom poluostrvu i Malajskom arhipelagu vlada ekvatorijalna klima.
- 4) Najveći rast stanovništva od svih kontinenata danas ima Afrika.
- 5) Australija je najniži i najravniji kontinent, ona je, ustvari, ogromna visoravan sa malo izdignutim obodnim djelovima i ugnutim centralnim dijelom.
- 6) Najveću prosječnu dubinu (4 028 m) ima Tihi (Pacifik) okean, njegova specifičnost su potoline – udubljenja širine nekoliko km, dužine do nekoliko stotina km.

6bodova

7. Na osnovu dijagrama koji pokazuje kretanje temperature vazduha i količine padavina u toku godine za glavni grad jedne ostrvske države odgovori odgovori:

- a) Koji je ovo grad - **Rejkjavik (glavni grad Islanda).**
- b) Koji tip klime je zastupljen - **okeanska.**
- c) Kakve su karakteristike ljeta na osnovu temperature vazduha i padavina - **svježa ljeta sa čestim (mada ne velikim) padavinama.**
- d) Šta uslovljava blaže temperature vazduha od očekivanih u toku zimskih mjeseci (s obzirom na geografsku širinu ovog grada) - **uticaj tople Golske struje.**
- e) Koliko iznosi vremenski period u kojem su moguće sniježne padavine - **7 mjeseci (od početka oktobra do kraja aprila).**

5 bodova

8. Zaokruži tačne tvrdnje.

1) Stanovništvo Crne Gore spada u kategoriju starog:

- a) zbog velikih unutrašnjih migracija;
- b) zbog smanjenog učešća mladog i povećanog učešća starog stanovništva;**
- c) zbog smanjenja stope prirodnog priraštaja;

2) U Srednjoj Americi vlada:

- a) tropska klima;**
- b) ekvatorska klima;
- c) suptropska klima.

3) Izdizanje nivoa mora naziva se plima, a spuštanje oseka. Ova ritmička izdizanja i spuštanja morske vode nazivaju se morske mijene:

- a) u toku dana morski nivo vode se jednom izdiže i spušta;
- b) u toku dana morski nivo vode se dva puta izdiže i spušta;**
- c) u toku dana morski nivo vode se četiri puta izdiže i spušta;

3 boda

9. Dopuni rečenice:

a) Rijeke Sjeverne Amerike pripadaju slivovima Sjevernog ledenog, Tihog i Atlantskog okeana. Najveća rijeka sliva Sjevernog ledenog okeana je Makenzi, a sliva Atlantskog okeana je Misisipi.

b) Južna Amerika je prva u svijetu po rasprostranjenosti tropskih kišnih šuma koje se ovdje nazivaju selvas.

c) U svim zemljama Srednje Azije preovladava poljoprivredno stanovništvo. Poljoprivreda zavisi od navodnjavanja, a glavna poljoprivredna kultura je pamuk.

d) Najdužu željezničku mrežu u Aziji ima Indija.

e) Najveće slano jezero Jugozapadne Azije i ujedno najdublja depresija na svijetu (-395 m) je Mrtvo more.

6 bodova

10. U tabeli upiši ime države na koju se odnose karakteristike iz desne kolone:

Naziv države	
Indija	Zemlja sa najviše naroda na svijetu. Narodi pripadaju raznim jezičkim porodicama, među kojima dominira indoevropska sa 2/3 stanovništva.
Namibija	Oko 2 000 km uz obalu južne Afrike se pruža pustinja koja ide u unutrašnjost do 130 km. Ova pustinja uglavnom pripada državi koja je po njoj i dobila ime.
SAD	Posebno obilježje države je formiranje megalopolisa – urbanih cjelina koje nastaju srastanjem susjednih aglomeracija.

3 boda

11. Izbaci uljeza. Zaokruži slovo ispred termina koji se ne uklapa:

Najstarije planine Evrope su:

- a) planine na Britanskim ostrvima
- b) Skandinavske planine
- c) Alpske planine

1 bod

12. Poveži parove, na liniji ispred naziva države upiši slovo ispred naziva zaštićenog parka prirode koji joj pripada:

f) Ekvador	a) Veliki koralni greben
d) Filipini	b) Nacionalni park Seven
a) Australija	c) Table Mountain
	d) Puerto Princesa - podzemna rijeka
	e) Nacionalni park Komodo
	f) Ostrva Galapagos

3 boda

13. Na liniji iza broja napiši naziv rijeke obilježen brojem na karti:

1) Duro

2) Loara

3) Rajna

4) Po

5) Don

5bodova

14. Periodični vjetrovi duvaju pojedinim oblastima i predjelima u pravilnim vremenskim razmacima, najčešće iz jednog, a zatim iz suprotnog pravca, doku su lokalni vjetrovi karakteristični za pojedine oblasti na Zemlji.

2 boda

15. Dopuni rečenice:

a) Klima savana je uvijek topla sa izraženim sušnim i kišnim godišnjim dobom, Uglavnom je zastupljena između paralela 10° i 20° sjeverne i južne Zemljine polulopte.

b) Prema sadržaju geografske karte se dijele na opštegeografske i tematske.

c) Unutrašnja mora su ona koja su uvučena duboko u kopno, takvo je i Sredozemno more koje zapljuskuje obale tri kontinenta.

5 bodova

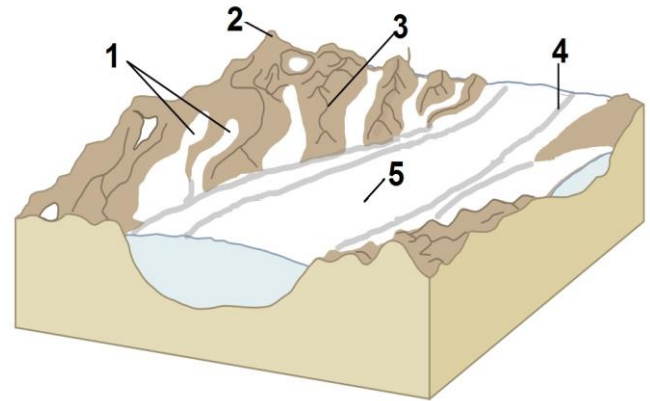
16. U tabeli na lijevoj strani upiši naziv balkanske države na osnovu navedenih privrednih karakteristika:

država	privredne odlike
Albanija	ratarstvo, stočarstvo, ribarstvo, mašinska, duvanska, industrija cementa
Bugarska	mašinska, metalna, hemijska, tekstilna, prehrambena industrija, žitarice, povrće, voće,
Grčka	turizam, pomorstvo, brodogradnja, južno voće, masline, smokve,

3 boda

17. Na liniji iza broja upiši nazive sa slike:

1. Cirkovi
2. Horn
3. Areta
4. Središnja morena
5. Glavni lednik

5 bodova

18. Zaokruži tačnu tvrdnju:

- a) Istočnoj Evropi pripada polovina površine Evrope.
- b) Najvažniji prirodni resursi Holandije su gvožđe, olovo i cink.
- c) Azijski dio Rusije čine Sibir i Daleki istok.
- d) Seoska naselja prema fizionomiji se dijele na sela zbijenog i razbijenog tipa.
- e) Azijski kontinent se prostire 60% na sjevernoj, a 40% na južnoj Zemljinoj polulopti.
- f) Od svih afričkih zemalja Kenija ima najveći broj nacionalnih parkova koji zauzimaju 15% površine države.
- g) U kontinentalnom dijelu Srednje Amerike je smješteno 11 država.
- h) Stalno smrznuto zemljište obuhvata oko 10% površine svjetskog kopna.

4 boda